

De marifoon

... wat je moet weten.

Wat je moet weten voor je je marifoon gebruikt

De marifoon is een belangrijk communicatiemiddel aan boord van elk vaartuig. Je kan makkelijk overleggen met de sluis- en havenmeester. Het maakt communiceren met andere schepen in de buurt ten allen tijde mogelijk. Ook problemen op zee kunnen onmiddellijk gemeld worden aan de hulpdiensten (in België aan het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum via het VHF- kanaal 16). De aanwezigheid van een marifoon en van iemand die deze correct kan bedienen is dus essentieel voor de veiligheid aan boord.

Een marifoon is overigens verplicht voor vaartuigen van meer dan 7 meter. De verplichte uitrusting voor vaartuigen is terug te vinden op de website van de FOD Mobiliteit.

Voor je een marifoon mag gebruiken, moet je echter een aantal stappen doorlopen.

Het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) is de federale regulator in de post- en telecomsector en is ook bevoegd voor onlineplatformen. Niemand kent deze markten beter dan het BIPT. Het BIPT neemt het op voor alle gebruikers in deze sectoren. Het zorgt ervoor dat de operatoren goede en betrouwbare diensten leveren. Daarom ziet het BIPT toe op de naleving van de wettelijke verplichtingen, de marktontwikkelingen, het gebruik van het radiospectrum, de nummers en de apparatuur. In Brussel-Hoofdstad is het BIPT ook bevoegd voor bepaalde mediadiensten. Het BIPT werkt samen met de desbetreffende nationale en de Europese instanties en staat in dialoog met de operatoren, maar neemt indien nodig strenge, maar rechtvaardige sancties. Allemaal met het oog op een concurrerende vrije, performante en eerlijke markt.

www.bipt.be

1. Bedieningscertificaat

Het BIPT houdt toezicht op de post- en telecomsector en is ook de beheerder van het radiospectrum. In die hoedanigheid reikt het BIPT bedieningscertificaten uit aan de gebruikers van marifoons.

Al naar gelang je maritieme activiteiten en het toestel dat je wil gebruiken, kan je kiezen uit verschillende types certificaten:

- **VHF-certificaat** ("Very high Frequency"): dit is het basiscertificaat. Hiermee kan je als pleziervaarder op de binnenwateren of als binnenschipper aan de slag. Met het VHF-certificaat mag je een marifoon (vast of draagbaar) zonder digitaal oproepsysteem (of "DSC") gebruiken.
- **SRC-certificaat** ("Short Range certificate"): dit certificaat is aangeraden voor wie als pleziervaarder op zee wil varen. Je mag hiermee een marifoon met of zonder DSC, klasse D, een noodbaken voor aan boord (of EPIRB – "Emergency Position Indicating Radio Beacon") en een SART ("Search and Rescue Transponder") gebruiken.

Voor het SRC-certificaat moet eerst een aantal uur les gevolgd worden bij een door het BIPT erkende school.

- **LRC-certificaat** ("Long Range Certificate"): dit is noodzakelijk voor pleziervaarders die de oceaan willen oversteken en die gebruik willen maken van een MF/HF-toestel, een Inmarsat- en/of Iridiumtoestel. Het LRC-certificaat is enkel van toepassing voor non-Solasschepen.

Voor het LRC-certificaat moet een aantal lessen gevolgd worden in een door het BIPT erkend opleidingscentrum.

- Voor professionele beroepsscheepvaart op zee moet de persoon die aan boord belast is met de bediening van de radioapparatuur houder zijn van een specifiek certificaat. Al naargelang het gebruik worden diverse types van certificaten onderscheiden, bv. het **ROC-certificaat** ("Restricted operating certificate"), dit wordt vooral voor professioneel gebruik voor kustvaart aangewend. Het hoogste certificaat is het **GOC-certificaat** ("General Operator Certificate"), dat vooral bestemd is voor professioneel gebruik op zee.

Een overzicht van de toestellen die mogen gebruikt worden per type certificaat:

Toestel	VHF	SRC	LRC	ROC	GOC
VHF-marifoon (vast en/of draagbaar)	✓	✓	✓	✓	✓
Navtex	✓	✓	✓	✓	✓
VHF-marifoon met DSC-functie klasse D (vast of draagbaar)		✓	✓	✓	✓
SART		✓	✓	✓	✓
EPIRB		✓	✓	✓	✓
MF/HF marifoon (met of zonder DSC-functie)			✓		✓
Inmarsat			✓		✓
Iridium			✓		✓
AIS	✓	✓	✓	✓	✓

2. Bedieningsexamen

Duidelijk welke bedieningscertificaat je nodig hebt? Schrijf je dan in voor het gepaste examen bij het BIPT.

De examens om een VHF- en SRC-certificaat te behalen worden op PC afgenomen in de lokalen van het BIPT. Om deel te nemen stuur je een mail naar examen@bipt.be met je naam, voornaam, (post) adres, telefoonnummer alsook een kopie van beide zijden van je identiteitskaart en een foto in het formaat van een pasfoto (op witte achtergrond). Voor het SRC-examen voeg je ook nog een attest van de gevolgde SRC-opleiding toe van een door het BIPT erkend opleidingscentrum.

De examens voor professioneel gebruik van de marifoon worden door het BIPT georganiseerd in de lokalen van de instellingen waar de voorbereidende opleiding wordt gegeven. De inschrijving gebeurt ook via deze instelling of bij uitzondering via examen@bipt.be.

Wie geslaagd is voor een bedieningsexamen ontvangt een bedieningscertificaat. Dit moet na 5 jaar hernieuwd worden.

3. Stationsvergunning

Aan boord van vaartuigen met een radio moet zich een vergunning bevinden met de beschrijving van de installatie.

Vergeet dus ook niet je stationsvergunning aan te vragen bij het BIPT voor je effectief aan de slag gaat. Duid hierbij alle apparatuur aan waarvoor de vergunning gevraagd wordt en die je aan boord hebt (aantal is voldoende).

Het formulier voor de vergunningsaanvraag kan je downloaden op de site van het BIPT (<https://www.bipt.be/consumenten/publicatie/aanvraagformulier-voor-scheepsradio-s>).

Zorg ervoor dat je zowel je bedieningscertificaat als stationsvergunning steeds aan boord hebt.

4. Programmering van de marifoon

- **Identificatiecodes**

In je stationsvergunning vind je je identificatiecodes terug: callsign (radioroepnaam), het MMSI-nummer ("Maritieme Mobile Service Identiteit") en eventueel de ATIS-code ("Automatic Transmitter Identification System"). Programmeer jouw identificatiecodes correct in jouw marifoon.

Merk op dat bij verkoop of overdracht de roepnaam en identificatiecodes niet overgenomen worden door de nieuwe eigenaars. Deze moeten een nieuwe vergunningsaanvraag invullen en de vorige eigenaar moet de originele vergunning terugsturen naar het BIPT. Ook bij de overplaatsing van de apparatuur van het ene schip naar het andere kan de roepnaam niet behouden worden.

- **VDES**

Sedert 1 januari 2023 is het in België en Nederland verplicht de marifoon te programmeren met VDES ("VHF Data Exchange System").

Hulp nodig bij het programmeren van je marifoon? Vraag desgevallend aan de verkoper van de apparatuur om jouw marifoon te programmeren. Het BIPT biedt dergelijke ondersteuning niet aan.

Onderstaande tabel geeft weer hoe de kanalen van de marifoon moeten gebruikt worden:

Kanaal	Gebruik sinds 01/01/2023
24	Digitaal – kanaal wordt geblokkeerd voor analoge spraakcommunicatie
25	Digitaal – kanaal wordt geblokkeerd voor analoge spraakcommunicatie
26	Satelliet – kanaal wordt geblokkeerd voor analoge spraakcommunicatie
27	Kanaal wordt verdeeld in 1027 spraakcommunicatie toegestaan) en 2027 (verboden analoge spraakcommunicatie)
28	Kanaal wordt verdeeld in 1028 (spraakcommunicatie toegestaan) en 2028 (verboden analoge spraakcommunicatie)
84 & 85	Digitaal – Kanaal wordt geblokkeerd voor analoge spraakcommunicatie
86	Satelliet – Kanaal wordt geblokkeerd analoge spraakcommunicatie

Ben je geslaagd voor het examen voor het gepaste bedieningscertificaat, heb je een stationsvergunning en is je marifoon correct geprogrammeerd? Dan mag je je marifoon gebruiken.

Nog vragen?

BIPT - Maritieme dienst | Koning Albert II-laan 32 bus 10 | 1000 Brussel
maritime@bipt.be | Tel. : +32 (0)2 226 88 57 van 9.00 u tot 12.00 u

Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie

Koning Albert II-laan 32 bus 10 | 1000 Brussel
T +32 2 226 88 88 | F +32 2 226 88 77 | www.bipt.be

